

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

7860 097
Pocztą polową 53, dn. 19. lipca 1921 r.

Oddział II Informacyjny

Ew. 6. № 30366 /II.

DO

WÓDZA NACZELNEGO /ADJUTANTURA GENERALNA/.

w B e l w e d e r z e.

Przedkłada się do wiadomości odpis raportu Attache
wojskowego w Helsingforsie, omawiający bieżące sprawy
polityczne, wojskowe i ekonomiczne Finlandji.

1 załącznik.

Za zgodność: *Wz*

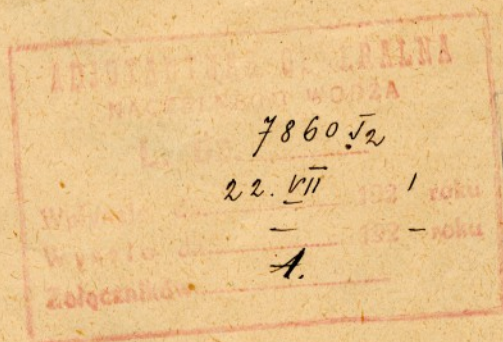
Szef Oddziału II.

M A T U S Z E W S K I m.p.

Ppułkownik p.d.Szt.Gen.

O t r z y m u j ą :

Wódz Naczelny /Adjutantura Generalna/,
Pan Minister Spraw Wojskowych.
Min. Spr. Zagranicznych.
Szef Biura Sc.R.W.

Helsingfors dnia 7.VII.1921.

Poselstwo Polskie
w Helsingforsie
Attaché Wojskowy.
№ 1801.

7860

N.D.W.P. Sztab. Gen. Oddz. II.....	4 egz.
Attaché Wojskowy Ryga	1 "
Attaché Wojskowy Rewel	1 "
Poseł Sekelnicki	1 "

Do

TAJNE.

Naczelnego Dowództwa W.P. Szt. Gen. Oddz. II.

P o c z t a - P o l o w a 53

R A P O R T - I N F O R M A C Y J N Y - F I N L A N D J A.

Ostatni raport informacyjny został wysłany za Nr. 1768 z dnia
21.VI.b.r.

S p r a w y - P o l i t y c z n e.

Sprawa zjazdu ministrów Państw Bałtyck.: Zjazd ministrów spraw zagranicznych państw Bałtyckich był projektowany na 28.VI.b.r. w Helsingforsie. Rząd finlandzki na propozycję zjazdu uczynioną przez posła Sekelnickiego zgodził się z zadowoleniem i zawiadomił o wyznaczonym terminie ministrów spraw zagranicznych Estonji i Łotwy. Na to zawiadomienie rządu finlandzkiego Mejerowicz uperczywie nie dawał odpowiedzi, motywując to pochłonięciem zmianami gabinetu na Łotwie, w tym czasie jednak znalazł czas na spotkanie się z Piipem w Wałku. W końcu nadesłał Mejerowicz odpowiedź Holstiemu z prośbą o 1) - odroczenie zjazdu na koniec lipca i 2) z propozycją depuszczenia do uczestnictwa w nim Litwy. Nasz Poseł otrzymał wówczas właśnie instrukcję z M.S. Zagr. odroczenia zjazdu na ^{drugą połowę} koniec lipca, także w rozmowie z Holstim zgodził się na pkt. 1. propozycji Mejerowicza, ale na pytanie Holstiego czy nie ma nic przeciw depuszczeniu Litwy odpowiedział odmownie. Następnie ustalili wspólnie z Holstim nowy termin 25.VII b.r., o czym dnia 30.VI. b.r. zawiadomiono Mejerowicza, który znowu zwleka dotychczas z odpowiedzią.

Holsti zapytał również p. Sekelnickiego czy konferencja ministrów nie będzie źle widziana przez Polskę jako przypadająca przed konferencją ogólną w Warszawie, naco otrzymał odpowiedź że zjazdy te powinny się traktować całkiem odrębnie

*prezident, zjazd w Helsingfors byłby właściwie przygotowanym
z konferencją w Warszawie.*

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Sprawa gen. Gericha:
uzupełnie tut. rap.
Nr. 1781 z dn. 23. VI.

Konflikt wewnętrzny, na którego tery wkracza sprawa gen. Gericha stracił na swej ostrości, sprawa zlokalizowała się do zachwiania ministra wojny, co trwa i nadal i do debat między przedstawicielami rządu i Skyddskåru nad ustaleniem stosunku szefa Skyddskåru do Naczelnych Władz armii. Zgromadzenie dowódców okręgowych wybrało penownie na szefa pułk. Essena, który poprzednio był dymisjonowany przez Prezydenta Republiki; wybreru powyższego rząd nie chce dotychczas zatwierdzić. Zgromadzenie dowódców okręgowych Skyddskåru deszy już z rządem do porozumienia w zasadniczej sprawie że głównodowodzący Skyddskårem nie będzie podlegać ministrowi wojny a bezpośrednio Prezydentowi Republiki. Postanowione również dla uzupełnienia obecnej ustawy ochotniczych drużyn Skyddskårów co do ich stosunku do armii zwołać specjalną komisję, z przedstawicieli Skyddskåru i rządu, do której między innymi od Skyddskåru wszedł Svinhuvud były Naczelnik Państwa, ze strony rządu głównodowodzący armią gen. Wilkama, szef sztabu gen. gen. Enckell i minister wojny pułk. Hämäläinen.

Sam Gerich został w rezultacie dymisjonowany i przedstawiciele Skyddskåru sprawy jego dymisji nie podnoszą. Nie wątpliwie w sprawie powyższej dużo się przyczynił do opornego stanowiska Skyddskåru jego honorowy szef gen. Mannerheim.

Stosunek obecnego
rządu finl. do Polski.:

Obecny rząd trzyma się w stosunku do Polski jak dotychczas polityki ustalonej i w zupełności poprawnej. W naszej polityce w Państwach Bałtyckich punkt ciężkości leży w stosunkach naszych z Łotwą, która w osobie Mejerewicza zajmuje nieprzyjawną dla nas podstawę polityczną, szczególnie w sprawie związku Bałtyckiego, którą uzależnia od sprawy stosunków Polsko - Litewskich. Finlandja zaś zachowuje w sprawach Polsko - Litewskich stanowisko oafkewicie neutralne, a na udziale Litwy w związku Bałtyckim jej nie zależy. Mejerewicz natomiast stoi wogóle na przeszkodzie związkowi Państw Bałtyckich z Polską i przeciwstawia mu związek udziału Litwy bez Polski.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Ważniejsze sprawy
Finlandzkie za ub.
okres: -

1).- Wygrana Finlandji w sprawie przynależności państwowej wysp. Ålandzkich.

Decyzja Ligi Narodów pozostawiająca Ålandów przy Finlandji i neutralizująca je jedynie wojskowo przyjęta została z wielkim i powszechnym zadowoleniem całego społeczeństwa a z drugiej strony wzmacniła stanowisko Prezydenta Ståhlberga i Ministra Spr. Zagr. Helstiego, co odegrało poważną rolę w zajęciu przez rząd nie uступliwego stanowiska w sprawie Gericha.

2).- Rekowania handlowe Finlandzkie - Francuskie.

Prace delegacji handlowej finlandzkiej bawiącej na czele z b. ministrem handlu Precepé w Paryżu w celu zawarcia umowy handlowej z Francją są w sposób pomyślny na ukończeniu, i umowa w tych dniach ma być podpisana. Jej podpisanie będzie ze względu na niepomyślną dla Finlandji sytuację w jej stosunkach handlowych z Francją, co miało miejsce w ostatnich czasach, ważnym wydarzeniem które poprawi bardzo ogólne położenie finansowe Finlandji.

3).- Układ handlowy z Estonją jest w fazie blizkiego dojścia do skutku, ponieważ wspólna komisja wypracowująca go przedstawi w krótko obu Państwom do przyjęcia gotowy projekt. tekst traktatu.

Prasa Finlandzka: Od kilku dni zauważyć się daje znaczna zmiana w dziale informacyjnym tut. dzienników z korzyścią dla nas. Mianowicie korzystanie prasy fińskiej ze źródeł niemieckich uległo z następujących względów osłabieniu:

1).- fińskie Notiz Bure podporządkowane kierownikowi wydziału prasowego ministerium spraw. zagr., który nie depusz-
cza przewagi źródeł niemieckich, ^{jaka} ~~które~~ miało miejsce dotychczas w depeszach dostarczanych prasie przez tę agencję.

2).- ^{specjalnej agencji propagand} radia Berlińskie przestały nadchodzić od dnia 1. VII

3).- F.N.B. otrzymuje nasze radia które lojalnie podaje w swoich depeszach.

4).- agitacja prasowa tut. Poselstwa niemieckiego straciła ostatnio na swej intensywności.

*Myślę to wskazywać na znaczne zmniejszenie funduszy i kommisji.
Pewnie okoliczności znacznie ułatwiły nam propagandę, którą
rozprzestrzeniać na cele propagandy prasowej i politycznej.
rę prowadzimy pod kierownictwem tut. Rosji.*

Stosunek Finl. do
Rosji -Sew.

Ustanowiona przez Rady Ministrów finlandzka delegacja handlowa przedstawiła jako rezultat swych prac projekt wymiany towarów z Rosją sew. (patrz załącznik A).

Wiadomości o handlu z Rosją sew. (patrz załącznik B.).

Pozwolenie na wyjazd do Rosji - pod naciskiem lewicy

rząd finlandzki dał pozwolenie na wyjazd swoich obywateli do Rosji z zastrzeżeniem, że każdy wyjeżdżający, będzie mógł powrócić do Finlandji nie wcześniej niż zostanie ukończona repatriacja obywateli finlandzkich z Rosji.

Finlandzki przedstawiciel w Moskwie p. Gyllenbögel bawi od kilku dni w Helsingforsie.

S p r a w y - W o j s k o w e

Wizyta oficerów
Finlandzk. w Polsce

ce: Powołując się na instrukcję Nacz. Dow. w sprawie pożądanego wizyty oficerów finlandzkich w Polsce tut. raportem Nr. 1769 z dnia 21.VI.b.r. proszę o wyjaśnienie technicznych warunków podróży, ze względu na to że strona finansowa podróży będzie odgrywać główną rolę, ponieważ ani oficerowie finlandzcy nie mają na nią funduszy, ani rząd finlandzki ich nie udzieli.

Wizyta statku wojkowego finlandzkiego w odpowiedzi na wizytę O.R.P. "Kazemant Piłsudski" jest w projekcie. M

Wizytę oficerów finlandzkich organizuję w zastosowaniu do różnych tut. warunków na wrzesień, przytem staraniem moim jest ażeby w niej wzięli udział ci z pośród starszych i młodszych oficerów tut. sztabu gen., ministerium wojny, z kawalerji, z artylerji, z adjutantury Prezydenta i t.p. którzy mają wpływ i odgrywają pewną rolę w armji. Pracuję nad tym wspólnie z pierwszym adjutantem Prezydenta pułk. Aejmelaeus'em.

Wizyta tych oficerów odegra dla celów propagandy i zbliżenia armji finlandzkiej do nas wielką rolę i uważam że rząd Polski nie powinienby przepuścić na koszt z tej wizyty związanych, które pod względem politycznym w zupełności się opłacają.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Podkreślam jednak że będzie to miało należyte znaczenie tylko w tym wypadku, jeżeli skład gości zostanie dobrany z wybitniejszych oficerów i w tym też kierunku przeprowadzam przygotowawcze prace nie robiąc ogólnego zaproszenia, ^{które jak to wynika z doświadczeń powyż.} ~~co mogłoby być ten sam wynik co~~ z wycieczką tutaj dziennikarzy, większość których nie posiada żadnego wpływu i nie odgrywa żadnej roli. Jestem przekonany że sprawę tę załatwię pomyślnie w sposób wyżej wskazany.

Obozy letnie. Wejska pezesstają w dalszym ciągu w obozach letnich, w których obecnie jest okres ćwiczeń na strzelnicach.

Zmiany personalne: Podane są one w załącznikach C.- rozkazy Prezydenta Republiki Nr.31 i 32;

Dnia 28.VI.b.r. odbył się pogrzeb szefa sztabu głównodowodzącego i chwilowego szefa Skyddskåru gen.Berg'a, który popełnił samobójstwo (patrz tutaj.Nr.1781 z dnia 23.VI.br.), na którego grobie złożyłem wieniec w imieniu armii polskiej.(patrz załącznik D. wycinek z tutaj.gazety "Hufvudstadsbladet".

Wyjazd Behrsina.

Tut.przedstawiciel sowiecki Behrsin opuszcza Finlandję udając się do Londynu dla zastępstwa Krasina, który według oznajmienia tutaj.bolszewickiej ma wyjechać do Kanady.

Sprawy - ekonomiczne

Bilans handlowy Finl.
za okres od stycznia do
maja 1921 r.: -

Ogólna suma importu wynosi 1.273.500.000 Mk.fińskich, eksportu 458.200.000. Mk.Fińskich, eksport stanowi więc 35,9 % importu.

Poniżej podaje się cyfry dotyczące handlu Finlandji z poszczególnymi Państwami.: w milionach marek fińskich:

	import:	eksport		import	eksport
Niemcy:	353,3	57,9.	Anglja		
Anglja:	324,8	188,8.	Argentyna	16,4	2,6
St.Zjedne	152,0	55,7.	Francja	11,4	8,1
Szwecja	145,6	61,6	Belgja	7,9	11,7
Danja	112,9	23,2	Norwegja	7,7	10,8
Hollandja	69,5	18,8	Szwajcarja	5,4	4,8
Brazylja	27,0	0,1	Włochy	4,1	4,8
			estonia	3,1	12,6.

	import	eksport
ESTONJA	3,1	12,6.
Hispanja	2,6	6,1
Łotwa	1,1	1,7
Inne kraje	8,7	3,6

Opanowywanie prze-
mysłu przez Niemcy.

Jak wynika z powyższej tabeli Niemcy stoją na pierwszym miejscu pod względem importu do Finlandji, importując same maszyny stamtąd tylko 7 część.

Ostatnio dyrekcja finlandzkich kolei zelażnych zakupiła w niemieckiej firmie Bechumer vereins werke 5000 ton szyn i 1000 ton dodatków po cenie 1800 Mk. za tone. Pomimo wszystkich wysiłków dostawa nie mogła być oddana firmie francuskiej ponieważ cena wynosiła 500 - 600 fr. to znaczy 3 tys. Mk. fińsk. wobec 1800 oferowanych przez Niemcy. Nizkie ceny towarów obok wielkiej i wszechstronnej produkcji sprawiają że towary niemieckie opanowują rynek finlandzki.

Attaché Wojskowy

pułk.

Raport finlandzkiej delegacji handlowej
do Rosji - Sew.

Rynek rosyjski
popyt i podaż.

Delegacja po powrocie z Rosji sow. złożyła sprawozdanie o per-
traktacjach handlowych z bolszewikami.

Porty, magazyny i składy Pietrogradu znajdują się w porządku.

Układy przeprowadzone dnia 29.V. b.r. w Moskwie miały rezultat:
co do zakupu papieru ustalone ceny, odkładając na później ustalenie
warunków ekspedycji i płaćenia. Bolszewicy wyrazili gotowość kupić
większych partji nabiału, i około 500 tys. m. kubicznych drzewa.
Bolszewicy zaoferowali sami len, azbest, smary, różne gatunki skór,
szczerbę, koński włos, tytoń, i szmiele zelażany.

Warunki ekspedycji
i płaćenia.

Na podstawie obustronnego porozumienia ustalone następujące
warunki ekspedycji i płaćenia:

Za towary z Finlandji przy podpisaniu kontraktu płaći się
z góry 20 - 25 %, lub na sumę tę ma być dana gwarancja bankowa.
Ostateczny rozrachunek ma nastąpić w każdym razie w chwili żado-
wania towaru na wyóz na podstawie ekspedycyjnych dokumentów i
licencji..

Za towary z Rosji sow., płaći się:

przy podpisaniu kontraktu 20 - 25 %, na podstawie gwarancji
banku finlandzkiego lub zagranicznego. Ostateczny rozrachunek nastę-
puje częściami w miarę przybywania towarów w granice Finlandji lub
kiedy jest on żadowany na fińskie statki w Pietrogradzie. Dostawca
jeśli towar posyła się kolejją, bierze na siebie transport z Pietro-
gradu do Finlandzkiej granicy, za który otrzymuje zapłatę według
finlandzkiej taryfy przewozowej.

Wnioski delegacji
handlowej:

1).- Delegacja wyraża pogląd, że w Rosji sow. starają się
obecnie pracować nad odbudową kraju i przejściem do normalniejszych
warunków.

2).- Do pewnego stopnia jest możność wymiany towarów między
Finlandją a Rosją.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

- 3).- Rosja ma w pewnej ilości towarów przeważnie surowców i półproduktów dla fińskiego przemysłu.
- 4).- Rosja w miarę swoich środków będzie zakupywać produkty mleczne, drzewne i inne.
- 5).- Konieczne jest wyznaczenie stałej delegacji handlowej w Pi Pietrogradzie podporządkowanej ministerium handlu i przemysłu.
- 6).- Delegacja składać się ma z 5 członków - przedstawicieli przemysłu eksportowego, handlu importowego, rolnictwa, i ~~przemysłu~~ ministerium handlu, ten ostatni przedstawiciel byłby jednocześnie konsulem w Pietrogradzie.
- 7) - członkowie komisji oprócz przedstawiciela rządowego nie otrzymywaliby pensji, mieliby jednak prawo bezpłatnej jazdy w sprawach służbowych na kolejach fińskich i otrzymywaliby mieszkanie w domu fińskiego banku w Pietrogradzie.
- 8).- wszystkie transakcje zawarte z Rosją mają być ogłaszane i rejestrowane w Ministerium handlu lub w biurze handlowej delegacji w Pietrogradzie.
- 9).- delegacja ma co miesiąc składać sprawozdanie o swojej działalności, podawać rejestr transakcji i przedstawiać propozycje zarządzeń w sprawach handlu między Finlandją a Rosją.

Ceny mają być ustalane w fińskich Mk. lub funtach st., w tym ostatnim wypadku z warunkiem że kupujący ma prawo płać albo w funtach albo w fińskich markach według kursu funtów w banku fińskim.